

**PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE PARCZEWSKIM**

Niepełnosprawność jest zjawiskiem, które dotyka wiele osób. Powodowana jest chorobami, dysfunkcjami cielesnymi oraz towarzyszy zmianom związanym ze starzeniem się człowieka. W ostatnim okresie odnotowuje się dynamikę niepełnosprawności, związaną nie tylko z tradycyjnymi jej przyczynami, lecz także z nowymi zjawiskami, które wynikają ze zmian społeczno – gospodarczych zachodzących w kraju. Zjawiska te stawiają przed instytucjami zajmującymi się tą grupą społeczną problemy wymagające stworzenia odpowiednich zabezpieczeń i działań w celu zlikwidowania barier stojących przed ludźmi niepełnosprawnymi - są to zarówno bariery materialne, bytowe jak i bariery obojętności i niezrozumienia.

Osoby niepełnosprawne stanowią około 10 % społeczeństwa. Dodając do tego rodziny osób niepełnosprawnych, okazuje się, że działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych mają znaczenie dla znacznej liczby ludzi.

Aby osoby niepełnosprawne mogły korzystać w pełni z praw przysługujących wszystkim ludziom i wypełniać swoje obowiązki, należy z jednej strony przeciwdziałać ich dyskryminacji, a z drugiej stworzyć mechanizmy wyrównywania szans i warunków do korzystania z przysługujących im praw.

Kluczową rolę w osiągnięciu powyższych celów mają do odegrania samorządy, partnerzy społeczni i organizacje pozarządowe.

W celu poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych oraz stworzenia Powiatu bez barier powstał niniejszy Program.

Sojusznikami w działaniu na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu parczewskiego są:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- SP Zakład Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Urząd Pracy
- Ośrodki Pomocy Społecznej

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- Parczewskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół „STOKROTKA”
- Polski Związek Niewidomych Okręg Lubelski. Koło w Parczewie
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Powiatowe Koło w Parczewie
- Parafie Rzymsko-Katolickie w Parczewie
- Pozostałe organizacje.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założeniem „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Parczewskim” jest dążeniem do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających włączenie się lub całkowity powrót do czynnego życia oraz podjęcie kompleksowych działań uwzględniających potrzeby psychiczne, społeczne i duchowe niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Parczewskiego oraz ich rodzin w zakresie:

- Wzmocnienia działań rehabilitacyjnych w zakresie leczenia i pomocy terapeutycznej
- Usunięcia barier architektonicznych i komunikacyjnych /dotyczy to zarówno obiektów użyteczności publicznej, takich jak urzędy, szkoły, zakłady pracy, jak i mieszkań, w których zamieszkują osoby niepełnosprawne i ich otoczenia/,
- Rozszerzenia możliwości edukacyjnych i przygotowania osób niepełnosprawnych do samodzielnego życia i pracy,
- Stworzenia szerszych niż dotychczas możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych,

- Intensyfikacji działań samorządów lokalnych na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych,
- Intensyfikacja działań ośrodków pomocy społecznej w celu zintegrowania osób niepełnosprawnych ze środowiskiem społecznym,
- Poszerzenie wiedzy o warunkach życia i potrzebach osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie powiatu oraz systematyczne monitorowanie działań zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem

II. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU

Celem programu jest zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym jako członkom społeczności lokalnej, możliwości korzystania z tych samych praw i obowiązków, które przysługują wszystkim obywatelom, oraz podejmowanie odpowiednich działań w celu przeciwdziałania ich dyskryminacji oraz stworzenia mechanizmów wyrównywania szans i warunków korzystania z przysługujących im praw.

W realizacji programu osoby niepełnosprawne, samorządy lokalne, instytucje pomocowe oraz organizacje pozarządowe powinny odgrywać aktywną rolę, jako partnerzy w działaniu. Potrzeby każdej jednostki są jednakowo ważne i muszą stanowić podstawę planowania życia w społeczeństwie. Należy wykorzystać zasoby środowiska aby zapewnić wszystkim członkom społeczności lokalnej równe szanse udziału w życiu społecznym. Osoby niepełnosprawne są bowiem członkami społeczeństwa i mają prawo do pozostawania we własnym środowisku lokalnym. Dlatego powinny otrzymać potrzebne im wsparcie w celu przeciwdziałania społecznemu wykluczeniu.

III. KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Stworzenie wszechstronnej bazy danych na temat osób niepełnosprawnych.
2. Podjęcie działań profilaktycznych oraz promowanie oświaty zdrowotnej
3. Zwiększenie dostępu do usług medycznych, rehabilitacyjnych

i pomocowych poprzez ich wspieranie i rozwój.

4. Wczesna interwencja i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym związanym z powstaniem niepełnosprawności.
5. Stworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej warunków optymalnego rozwoju psychofizycznego oraz warunków sprzyjających społecznej integracji.
6. Poradnictwo zawodowe, szkolenia i przekwalifikowania oraz aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
7. Dostosowanie środowiska społecznego /dostosowanie mieszkań, budynków użyteczności publicznej i infrastruktury oraz komunikacji i transportu zbiorowego/ do potrzeb osób niepełnosprawnych.
8. Wspieranie i dofinansowanie organizacji pozarządowych oraz tworzenie grup samopomocowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

KIERUNEK I

Stworzenie wszechstronnej bazy danych na temat osób niepełnosprawnych.

Zebranie jak najpełniejszej informacji o osobach niepełnosprawnych i ich sytuacji na terenie powiatu parczewskiego, w celu ustalenia potrzeb osób niepełnosprawnych oraz stanu /poziomu/ zaspokojenia tych potrzeb i możliwości dokonania zmian w zakresie poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

1. Określenie ilościowej populacji osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu.
2. Zgromadzenie możliwie całościowej wiedzy na temat życia ludzi niepełnosprawnych w powiecie parczewskim w odniesieniu do:

- Podstawowych cech społeczno – demograficznych /tj.: wiek,

pleć, wykształcenie, miejsce zamieszkania w podziale na miasto i wieś/.

- Stopnia niepełnosprawności, rodzaju schorzenia, pomocy technicznych, oprzyrządowania w przypadku niepełnosprawności ruchowej, stanu zdrowia, odbytej rehabilitacji i dostępności pomocy medycznej i społecznej.
 - Sytuacji materialnej /typ źródła utrzymania/ oraz warunków bytowych.
 - Sytuacji mieszkaniowej /ogólnie oraz z punktu widzenia specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych/.
 - Sytuacji rodzinnej, życia osobistego, czasu wolnego.
 - Celów, dążeń, aspiracji, szans i przeszkód w ich realizacji.
 - Sposobów radzenia sobie z problemami i trudnościami życiowymi.
 - Relacji społecznych z najbliższą rodziną, społecznością lokalną, instytucjami i organizacjami społecznymi, możliwości funkcjonowania w różnych rolach społecznych.
 - Sytuacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze wskazaniem liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych, liczby bezrobotnych niepełnosprawnych oraz liczby osób niepełnosprawnych poszukujących pracy a także dostępności pracy i warunków pracy.
 - Powiatowej infrastruktury oraz stanu jej dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności: w zakładach opieki zdrowotnej; gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, w tym specjalnych i realizujących wychowania i nauczanie w systemie integracyjnym; w powiatowych urzędach i obiektach użyteczności publicznej; komunikacji i transporcie zbiorowym na terenie powiatu oraz w instytucjach kultury, obiektach sportowych, terenach rekreacyjnych i innych a także w infrastrukturze handlowej i usługowej.
3. Na podstawie przeprowadzonych badań sporządzenie diagnozy sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Zapewnienie dostępności danych oraz stworzenie adekwatnego obrazu warunków egzystencji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
2. Zidentyfikowanie słabych i mocnych stron w kontekście posiadanych własnych zasobów materialnych, organizacyjnych i kadrowych.
3. Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych stanowić będzie podstawę do tworzenia programów działania na rzecz osób niepełnosprawnych.
4. Będzie miała wpływ na podejmowanie decyzji dotyczącej tej grupy społecznej oraz jej rodzin w bardzo szerokim zakresie.
5. Wpłynie na politykę samorządu powiatowego w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
6. Badanie problemów niepełnosprawności zapoczątkuje proces usuwania wszelkich barier, które utrudniają osobom z niepełnosprawnością pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
7. Tworzenie i działalność Centrum Informacji Społecznej /CIS/.

KIERUNEK II

Podjęcie działań profilaktycznych oraz promowanie oświaty zdrowotnej.

Mimo osiągniętego dotychczas postępu w integracji osób niepełnosprawnych ze zdrowym społeczeństwem, nadal konieczny jest poważny wysiłek, by eliminować praktyki dyskryminacyjne tej grupy społecznej. Aby osoby niepełnosprawne mogły korzystać w pełni z przysługujących im praw i obowiązków, należy prowadzić działania profilaktyczne oraz promować zdrowy styl życia.

Zmniejszenie liczby zachorowań i urazów wymaga zintegrowanego

podejścia do promocji zdrowia, zapobiegania i rehabilitacji.

ZADANIA

1. Przedstawienie w lokalnych mediach programów informacyjnych dotyczących osób niepełnosprawnych oraz polityki w zakresie niepełnosprawności.
2. Działania profilaktyczne w sferze medycznej, mające na celu diagnozowanie niepełnosprawności we wczesnym etapie.
3. Inicjowanie i promowanie programów nastawionych na podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw, potrzeb, możliwości i udziału w życiu społecznym.
4. Promocja osób niepełnosprawnych przez wielu partnerów społecznych.
5. Prowadzenie oświaty zdrowotnej, mającej na celu promocję zdrowego stylu życia oraz wskazanie ryzyka związanego z trybem prowadzonego życia /palenie tytoniu, picie alkoholu/.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb, możliwości i wkładu w życie społeczne.
2. Poprawa jakości stosunków społecznych w środowisku lokalnym w zakresie tolerancji osób niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
4. Rozwijanie się ruchu samopomocowego.
5. Wczesne diagnozowanie niepełnosprawności, umożliwi minimalizowanie jej skutków.
6. Szerzenie oświaty zdrowotnej może zapobiegać

niepełnosprawności lub też taką niepełnosprawność minimalizować.

KIERUNEK III

Zwiększenie dostępu do usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych poprzez ich wspieranie i rozwój.

Zapobieganie, eliminacja lub minimalizowanie skutków upośledzeń i niepełnosprawności powinno być realizowane na jak najwcześniejszym etapie, gdyż tylko wtedy możliwe jest uniknięcie pogorszenia stanu zdrowia osoby niepełnosprawnej.

ZADANIA

1. Wprowadzić skoordynowany program zdrowotny obejmujący:
 - a/ fachowe leczenie, interwencję chirurgiczną, pomoc medyczną i psychologiczną,
 - b/ stałe monitorowanie upośledzenia, niepełnosprawności,
 - c/ wyposażenie w odpowiednie, nowoczesne urządzenia przydatne w realizacji programu przystosowanego do stopnia upośledzenia lub niepełnosprawności.
2. Dopuszczenie Oddziału Intensywnej Opieki Medycznej Szpitala Powiatowego.
3. Zapewnienie, w szerszym niż dotychczas zakresie, usług rehabilitacyjnych osobom niepełnosprawnym /objęcie pacjenta opieką w miejscu zamieszkania/.
4. Rozwój działalności opiekuńczej w miejscu zamieszkania chorego – włączenie w tę działalność jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

5. Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
6. Promowanie różnych form wypoczynku i rehabilitacji, np. turnusów rehabilitacyjnych.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Zwiększenie dostępności usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych w środowisku zamieszkania osób niepełnosprawnych.
2. Poprawa sprawności psychofizycznej, usprawnienie i zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych.
3. Zmniejszenie liczby osób oczekujących na usługi medyczne, rehabilitacyjne i pomocnicze.
4. Zmniejszenie wskaźnika niepełnosprawności powypadkowej.

KIERUNEK IV

Wczesna interwencja i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym związanym z powstaniem niepełnosprawności.

Niepełnosprawność, zwłaszcza jeśli pojawi się nagle, rodzi rozległe i często dramatyczne skutki zarówno dla osoby niepełnosprawnej jak i jej rodziny. Skutki te mogą okazać się trwałe jeśli osoba niepełnosprawna i jej bliscy nie uzyskają profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu licznych sytuacji kryzysowych pojawiających się na tym etapie oraz po zakończeniu leczenia i rehabilitacji leczniczej.

ZADANIA

1. Tworzenie zespołów antykryzysowych składających się z profesjonalistów /lekarzy, psychologów, rehabilitantów, pracowników socjalnych, etc./ oraz samych osób

102

niepełnosprawnych, które skutecznie zintegrowały własną niepełnosprawność i mogą świadczyć pomoc popartą osobistym doświadczeniem.

2. Objęcie wczesną interwencją dzieci w wieku od 0-3 lat /najważniejszy okres dla rozwoju i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego/.
3. Wspieranie rodzin wychowujących i opiekujących się niepełnosprawnymi dziećmi, na bazie Ośrodka Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego i Obywatelskiego PCPR w Parczewie.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Zapewnienie osobie niepełnosprawnej możliwości nauki codziennego życia i funkcjonowania z niepełnosprawnością w zwykłych warunkach oraz możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej, co przyczyni się do złagodzenia stresu spowodowanego niepełnosprawnością.
2. Zapewnienie profesjonalnej pomocy członkom rodziny osoby niepełnosprawnej, którzy mają ogromną rolę do odegrania w procesie jej społecznej reintegracji.
3. Zmniejszenie skutków wynikających z niepełnosprawności.
4. Pomoc rodzinie w przystosowaniu się do nowej sytuacji związanej z obecnością dziecka niepełnosprawnego.
5. Zwiększenie możliwości edukacyjnych dziecka niepełnosprawnego i ułatwienie mu funkcjonowania w szkole.

KIERUNEK V

Stworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej warunków optymalnego rozwoju psychofizycznego oraz warunków sprzyjających społecznej integracji.

Wszystkie osoby niepełnosprawne niezależnie od charakteru

i stopnia niepełnosprawności mają prawo do bezpłatnej oświaty o kształcenia zgodnego z ich preferencjami i możliwościami.

Oświata powinna umożliwić osobom niepełnosprawnym osiągnięcie możliwie jak najwyższego poziomu własnego rozwoju, zdobycie motywacji do nauki, akceptację własnej niepełnosprawności oraz zdobycie umiejętności niezbędnych do przewyższania barier jakie napotykają w życiu.

ZADANIA

1. Rozwój i tworzenie nowych przedszkoli i szkół integracyjnych w powiecie /w zależności od potrzeb/.
2. Tworzenie klas integracyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych.
3. Kształcenie kadry specjalistów do podjęcia pracy w systemie integracyjnym.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Stworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości kształcenia się na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami na wszystkich poziomach nauczania.
2. Zapewnienie możliwości nauki i rozwoju w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.
3. Uczenie tolerancji i właściwych postaw dzieci zdrowych w stosunku do niepełnosprawnych kolegów.
4. Integracja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej ze środowiskiem rówieśniczym – zmniejszenie izolacji społecznej.
5. Kształtowanie osobowości oraz poczucia własnej wartości dzieci niepełnosprawnych.
6. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcie jak największej samodzielności.
7. Podniesienie poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych.

KIERUNEK VI

Poradnictwo zawodowe, szkolenia i przekwalifikowania oraz aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne mają prawo do skorzystania z oceny ich zdolności, które:

- a/ są niezbędne do zbadania możliwości niepełnosprawnego /zdrowotnych, psychologicznych, oświatowych, zawodowych i społecznych/ i osiągnięcia przez niego postępu w rehabilitacji zawodowej,
- b/ pozwolą dokonać wyboru – przy współpracy samych zainteresowanych – dotyczącego potencjalnego zatrudnienia,
- c/ będą stanowić podstawę do programu rehabilitacji i integracji,
- d/ pomogą im znaleźć odpowiednie zatrudnienie lub powrót do poprzednio wykonywanego zawodu.

ZADANIA

1. Utworzenie przy Powiatowym Urzędzie Pracy Klubu Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych.
2. Ułatwienie osobom dostępu do informacji o ofertach pracy oraz pośredniczenie w załatwianiu formalności związanych z zatrudnieniem /w ramach działalności PUP i PCPR/.
3. Prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz zaniechania praktyk dyskryminacyjnych w trakcie rekrutacji do pracy.
4. Organizowanie akcji społecznych zachęcających do zatrudniania osób niepełnosprawnych, wskazywanie korzyści ekonomicznych z tytułu zatrudnienia niepełnosprawnych - przełamywanie stereotypów u pracodawców.
5. Stosowanie preferencji w systemie zdobywania i podwyższania

kwalfikacji przez osoby niepełnosprawne.

6. Tworzenie, utrzymywanie stanowisk pracy dostępnych dla osób niepełnosprawnych.

7. Utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej .

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe.
2. Zwiększenie szansy na zatrudnienie i ekonomiczne usamodzielnienie osób niepełnosprawnych.
3. Podnoszenie statusu społecznego i materialnego osób niepełnosprawnych.
4. Stworzenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych, przede wszystkim na otwartym rynku pracy lub gdy tego wymaga stopień i rodzaj niepełnosprawności - w warunkach chronionych.
5. Stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości samorealizacji i zwiększenia poczucia własnej wartości.
6. Włączenie osób niepełnosprawnych do życia społecznego.
7. Rozszerzenie oferty usług skierowanych do osób niepełnosprawnych intelektualnie o możliwość uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej.

KIERUNEK VII

Dostosowanie środowiska społecznego /dostosowanie mieszkań, budynków użyteczności publicznej i infrastruktury oraz komunikacji i transportu zbiorowego/ do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne mają takie samo prawo jak sprawni obywatele

naszego społeczeństwa do niezależnego życia, dostępu do środków komunikacji, budynków i obiektów użyteczności publicznej oraz uczestnictwa w kulturze, rekreacji i turystyce a także innych aspektach zbiorowego życia mieszkańców naszej społeczności.

Niedostosowane są urzędy, obiekty służby zdrowia, sklepy, kawiarnie i restauracje i wiele innych. Budynki i infrastruktura w większości zaprojektowana dla „przeciętnego” użytkownika, w praktyce przekreślają szanse osób z poważnymi dysfunkcjami na dostanie się do nich.

ZADANIA

1. Likwidacja barier architektonicznych w urzędach, szkołach, placówkach służby zdrowia oraz w budynkach użyteczności publicznej.
2. Likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych /w budynku, mieszkaniu, otoczeniu/.
3. Likwidacja barier urbanistycznych /chodniki/.
4. Utworzenie transportu zbiorowego do obsługi osób niepełnosprawnych.
5. Zorganizowanie transportu dowożącego na zajęcia uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej.
6. Wzmocnienie roli nadzoru budowlanego nakazującego uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych na etapie projektowania budowy i modernizacji obiektów, a także do uwzględniania tych potrzeb na etapie remontów.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania autonomii, samodzielności ekonomicznej i integracji ze społeczeństwem.
2. Stopniowa likwidacja istniejących barier, jak również przeciwdziałanie powstawaniu nowych.

KIERUNEK VIII

Wspieranie i dofinansowanie organizacji pozarządowych oraz tworzenie grup samopomocowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Problemy osób niepełnosprawnych powinny być rozwiązywane przede wszystkim w społecznościach lokalnych. Szczególna odpowiedzialność spoczywa na samorządach lokalnych, które powinny współpracować z organizacjami osób niepełnosprawnych.

ZADANIA

1. Opracowanie i aktualizowanie bazy danych o organizacjach pozarządowych reprezentujących osoby niepełnosprawne, działających na terenie powiatu parczewskiego.
2. Wspieranie merytoryczne i finansowe tych organizacji.
3. Pomoc w tworzeniu grup samopomocowych.
4. Utworzenie przy PCPR Centrum Wolontariatu.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Pozyskanie partnerów w działaniu na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie parczewskim.
2. Stworzenie systemu wsparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie efektywności powiatowych organizacji pozarządowych

INFORMACJE O PROGRAMIE

